

Zpráva pro školu z evaluačního nástroje Dotazník strategií učení cizímu jazyku

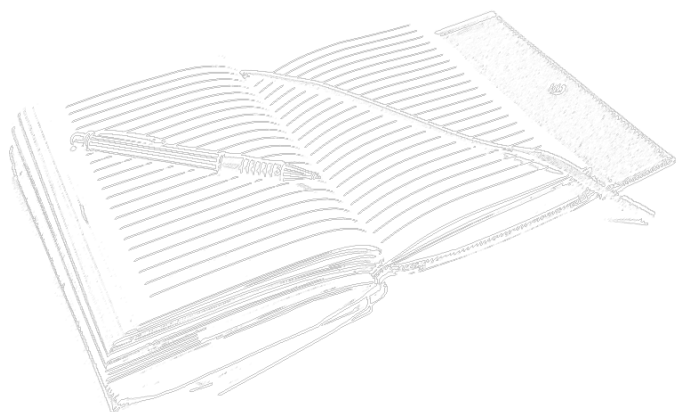
Škola	Testovací škola NÚOV, Praha
Datum	14. 06. 2010

Zúčastněné třídy

Datum testování	Třída	Učitel	Předmět	Otestováno studentů
13. 05. 2010	4. A	pepa novák	Němčina	1
14. 05. 2010	4. A	marie malá	Ruština	2
12. 05. 2010	4. A	pepa novák	Angličtina	4

Zúčastnění učitelé

Datum testování	Jméno učitele	Třída	Předmět
12. 05. 2010	pepa novák	4. A	Angličtina
02. 06. 2010	pepa novák	4. A	Angličtina

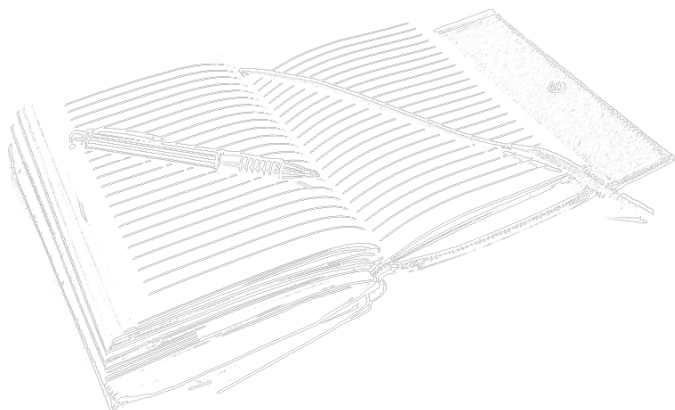
Vážené paní ředitelky, páni ředitelé a pedagogičtí pracovníci školy,

v této zprávě s výsledky se dozvíte, které strategie učení cizímu jazyku studenti vaší školy používají a jak je používání strategií podporováno ve výuce.

Strategie učení mohou pomoci studentům učit se cizí jazyk snadněji a lépe. Představují hlavní komponentu kompetence k učení. Strategie chápeme jako soubory činností, plánů a postupů používané studenty k usnadnění získávání, zapamatování, vybavení si a použití informací.

Zpráva zahrnuje výsledky za všechny třídy a učitele, kteří se dosud z vaší školy výzkumu zúčastnili. Další zprávy, které máte k dispozici, byly zprávy pro jednotlivé studenty (a) a jednotlivé učitele současně s výsledky za odpovídající třídu studentů (b).

Ve výuce se lze v návaznosti na výsledky dotazníku zaměřit na rozvoj těch strategií, které zatím nebyly výukou příliš podporovány a studenti je zároveň nepoužívají.

a) POUŽÍVÁNÍ STRATEGIÍ STUDENTY

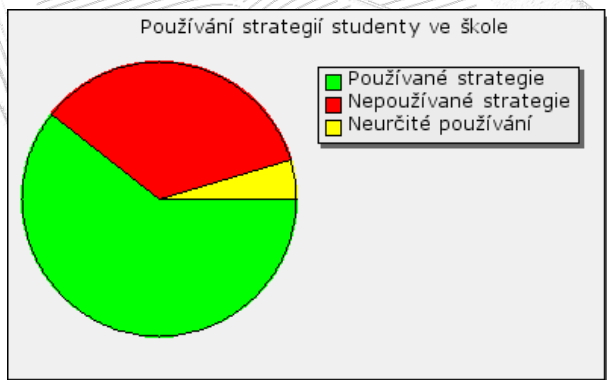
Výsledky ukazují, jak studenti celkově používají strategie. Dále, jak používají strategie u jednotlivých řečových dovedností a podle funkcí strategií v procesu učení. Výsledky jsou srovnávány na více úrovních: za třídu, ročník, školu a Českou republiku.

! Používání mnohých strategií souvisí pozitivně se vzdělávacími výsledky studentů jak z hlediska známky, tak znalosti jazyka a celoživotního učení. U některých dílčích strategií nebyl vztah k výsledkům studenta výzkumně dokázán. To, že strategie v některé oblasti nejsou příliš používány, ještě přímo neznamená, že by studenti nebo škola měli dosahovat špatné vzdělávací výsledky. Vzdělávací výsledky jsou závislé také na mnoha dalších aspektech.

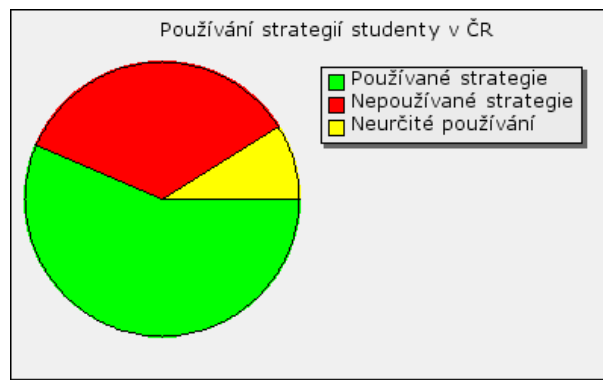
1. Jak moc studenti vaší školy strategie používají?

Je dobré, aby studenti uměli volit vhodné strategie učení a používali je. Podívejte se, jak studenti strategie používají.

Graf srovnává průměrnou míru (uváděného) používání strategií studenty jednotlivých tříd, průměr používání za celou školu a průměr za studenty z ČR, kteří dosud dotazník vyplňovali.

graf 1: Používání strategií studenty ve škole

graf 2: Používání strategií studenty v ČR

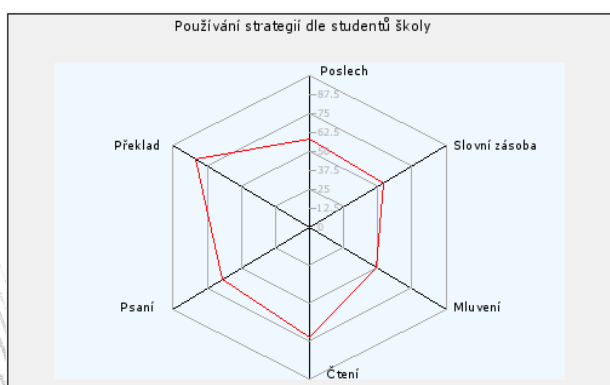

graf 3: Používání strategií studenty v jednotlivých třídách

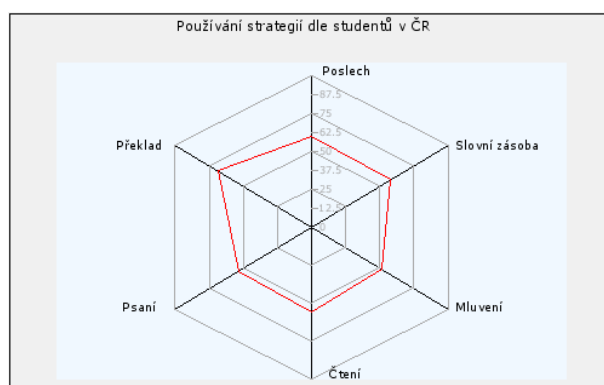
2. Používání strategií studenty podle řečových dovedností a jazykových prostředků

Řečovými dovednostmi rozumíme produktivní dovednosti (psaní, mluvení) a receptivní (čtení, poslech). Z jazykových prostředků graf ukazuje výsledky používání strategií, které zlepšují překlad a osvojování slovní zásoby.

Podívejte se, ve které oblasti studenti používají strategie nejvíce. Neznamená to nutně, že by danou oblast uměli lépe nebo méně. Výsledky ukazují pouze to, zda se umí danou řečovou dovedností učit, resp. zda používají určité strategie učení, které napomáhají rozvoji dané řečové dovednosti. Výsledky naznačují, ve které oblasti je pro studenty učení obtížné a kde naopak ví, jak se učit nebo dovednost rozvíjet a používat.

graf 4: Používání strategií studenty školy podle řečových dovedností a jazykových prostředků

graf 5: Používání strategií studenty v ČR podle řečových dovedností a jazykových prostředků

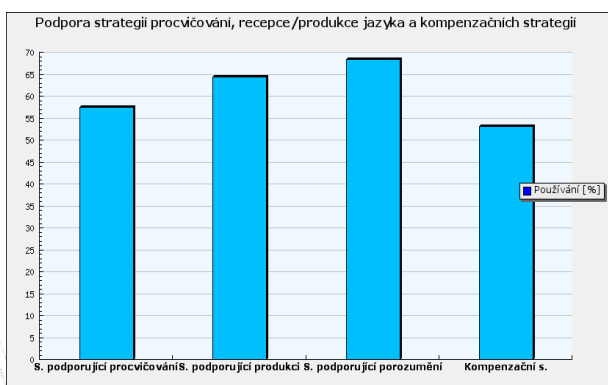
Srovnání tříd podle používání strategií studenty podle řečových dovedností a jazykových prostředků

Třída	Poslech	Slovní zásoba	Mluvení	Čtení	Psaní	Překlad
4. A	57.93 %	53.75 %	49.24 %	73.21 %	63.54 %	83.33 %

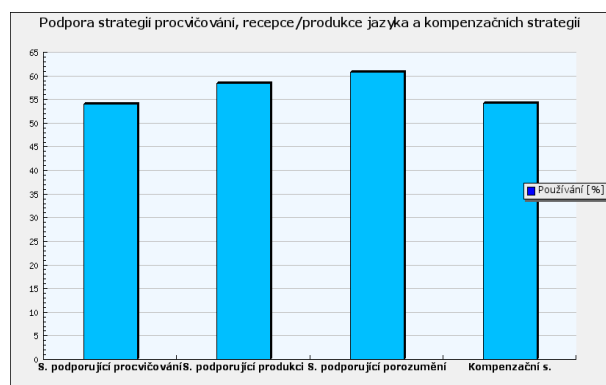
2.1. Používání strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií studenty

Podívejte se, které kategorie strategií studenti používají nejvíce a nejméně u jednotlivých řečových dovedností. Jedná se o strategie procvičování jazyka (a), strategie zlepšující porozumění jazyku nebo jeho produkci (b) a strategie kompenzační (c), které používáme, když nevíme, jak něco v cizím jazyce říct. Kompenzační strategie jsou důležité zejména v přirozeném prostředí.

Na oblasti, které jsou strategiemi málo podporovány, se lze ve výuce zaměřit.

graf 6: Používání strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií studenty školy

graf 7: Používání strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií studenty v ČR

Srovnání jednotlivých tříd

Třída	S. procvičování	S. produkce	S. porozumění	Kompenzační s.
4. A	57.50 %	64.29 %	68.33 %	53.13 %

3. Používání strategií podle jejich funkce v procesu učení

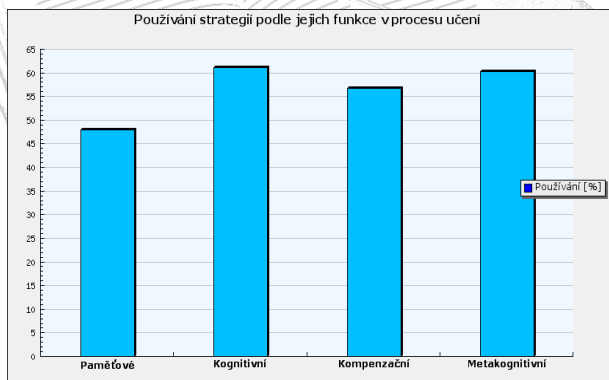
Podívejte se, kterou skupinu strategií studenti nejvíce používají a kterou nejméně. Oblast, ve které jsou strategie nejméně používané, můžete ve výuce posílit.

Paměťové strategie pomáhají např. zapamatování slovní zásoby. Jedná se o propojování, používání představivosti, zasazování do souvislostí, strukturované správné opakování, používání kartiček při učení apod.

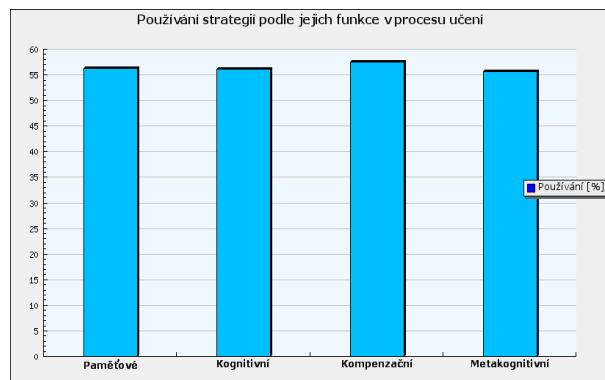
Kognitivní strategie se zaměřují přímo na práci v daném jazyce. Zahrnují opakování činnosti, napodobování rodilých mluvčích, procvičování výslovnosti a psaní slov, procvičování v přirozeném prostředí, zběžné a hloubkové čtení, hledání hlavní myšlenky, usuzování, analyzování, překládání, přenos znalostí, psaní si poznámek a souhrnů, zdůrazňování a podtrhávání aj.

Kompenzační strategie slouží ke kompenzaci znalostí, které člověk zatím nemá, jelikož se jazyk teprve učí. Jedná se o odhadování, přechod do mateřského jazyka, obdržení pomoci, výběr tématu, přizpůsobení si sdělení, používání novotvarů, opisu, synonym aj.

Metakognitivní strategie se týkají obecně procesu učení. Zahrnují řízenou a selektivní pozornost, organizaci učení, plánování, monitorování, hodnocení, přípravu na očekávaný úkol, vyhledávání příležitostí k používání jazyka aj.

graf 8: Používání strategií podle jejich funkce v procesu učení studenty školy

graf 9: Používání strategií podle jejich funkce v procesu učení v ČR

Srovnání tříd v používání strategií podle jejich funkce v procesu učení

Třída	Paměťové s.	Kognitivní s.	Kompenzační s.	Metakognitivní s.
4. A	47.92 %	61.19 %	56.67 %	60.34 %

b) PODPORA STRATEGIÍ UČENÍ VE VÝUCE

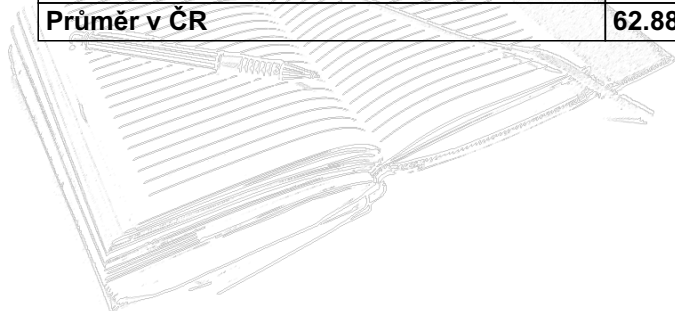
V této části se dozvíte, jak učitelé ve výuce podporují používání strategií studentů tím, že je o strategiích informují, doporučují je nebo je ve výuce přímo a nepřímo procvičují a používají.

! S výsledky jednotlivých učitelů je nutné pracovat citlivě. Případná nižší nebo vyšší podpora strategií ještě nemusí přímo něco znamenat. Netaktní přístup může způsobit uzavření se učitele a jeho neochotu podílet se na dalších autoevaluacích nebo může nutit učitele zkreslovat své odpovědi v dalších evaluacích, jejichž výsledky jsou k dispozici veřejnosti a vedení školy.

1. Celková míra podpory strategií učení ve výuce

Podívejte se, jak jsou strategie podporovány ve výuce jednotlivých učitelů.

Jméno učitele	Používání strategií
pepa novák	54.74 %
pepa novák	65.00 %
Průměr školy	60.27 %
Průměr v ČR	62.88 %

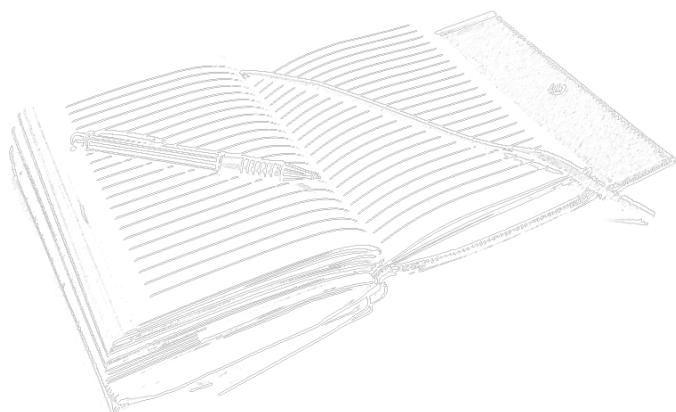

2. Podpora strategií podle řečových dovedností a jazykových prostředků

Podívejte se, jak jsou strategie podporovány v jednotlivých oblastech u různých učitelů na škole a ve srovnání s průměrem ČR.

Jméno učitele	Poslech	Slovní zásoba	Mluvení	Čtení	Psaní	Překlad
pepa novák	53.66 %	60.00 %	33.33 %	35.71 %	41.67 %	50.00 %
pepa novák	68.29 %	40.00 %	60.61 %	21.43 %	54.17 %	100.00 %
Průměr školy	60.98 %	50.00 %	46.97 %	28.57 %	47.92 %	75.00 %
Průměr v ČR	62.60 %	56.67 %	49.49 %	38.10 %	52.78 %	66.67 %

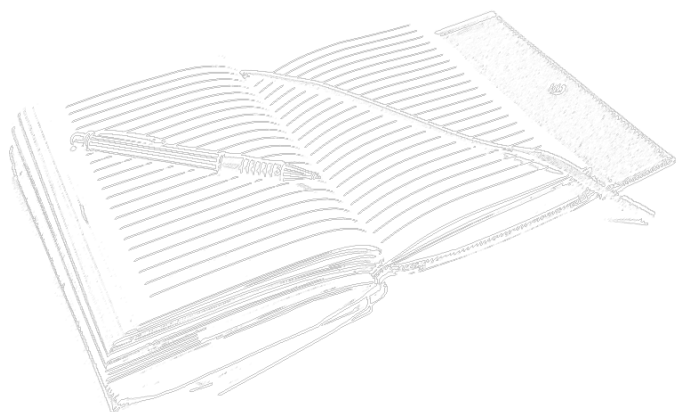

2.1. Podpora strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií učiteli

Podívejte se, jak jsou strategie podporované v daných oblastech jednotlivými učiteli ve srovnání s ostatními učiteli na škole a s průměrem výsledků učitelů v ČR.

Srovnání jednotlivých učitelů

Učitel	S. procvičování	S. produkce	S. porozumění	Kompenzační s.
pepa novák	34.00 %	53.57 %	53.33 %	45.83 %
pepa novák	56.00 %	64.29 %	66.67 %	54.17 %
Průměr školy	45.00 %	58.93 %	60.00 %	50.00 %
Průměr v ČR	52.67 %	57.14 %	60.00 %	50.00 %

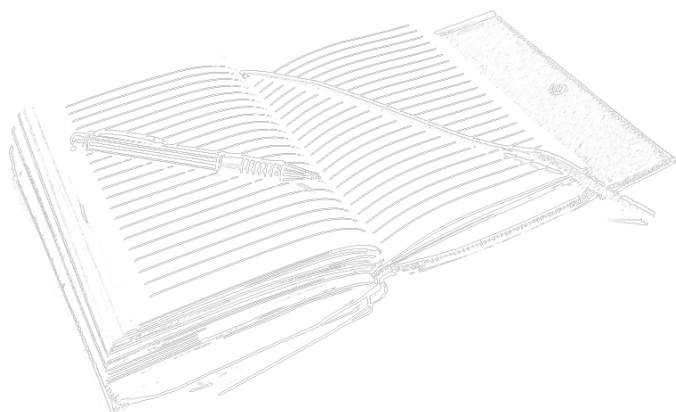

3. Podpora strategií podle jejich funkce v procesu učení

Podívejte se, jak jsou strategie učitelů podporované v daných skupinách strategií dělených podle funkce strategií v procesu učení.

Vysvětlení ke skupinám strategií viz předchozí kapitola a3).

Jméno učitele	Paměťové	Kognitivní	Kompenzační	Metakognitivní
pepa novák	58.33 %	47.76 %	40.00 %	41.38 %
pepa novák	50.00 %	67.16 %	46.67 %	44.83 %
Průměr školy	54.17 %	57.46 %	43.33 %	43.10 %
Průměr v ČR	58.33 %	60.70 %	44.44 %	49.43 %

c) SROVNÁNÍ PODPORY STRATEGIÍ VE VÝUCE A POUŽÍVÁNÍ STRATEGIÍ STUDENTY

Dozvíte se, jak spolu koresponduje podpora strategií ve výuce a používání strategií studenty.

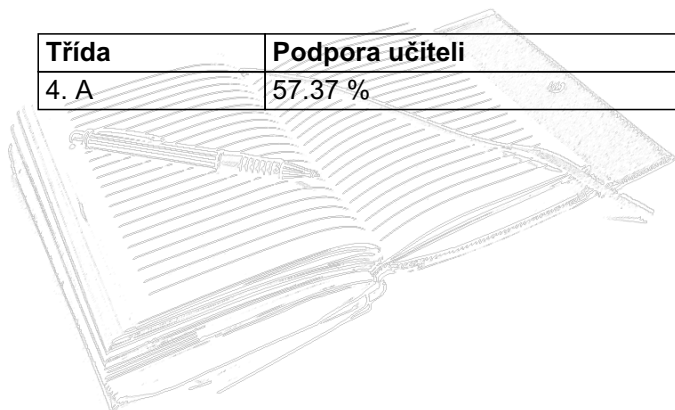
! U výsledků je důležité brát v úvahu specifika výsledků z dotazníků: Nedožíváme se, co studenti a učitel dělají, ale co uvádí, že dělají, což se může od toho, co skutečně dělají, lišit. Lidé mají různou přesnost odhadu a uvědomění si toho, co dělají.

! Učitel může také ve výuce strategie doporučovat nebo procvičovat, ale student je přesto nemusí používat a nemusí to efektivně jeho učení nutně vadit, pokud to kompenzují jiné faktory. Naopak studenti mohou používat strategie, které učitel nepodporuje, protože se je naučili jinde než ve výuce.

1. Srovnání celkové míry podpory strategií ve výuce a používání strategií studenty

Podívejte se, jak jsou strategie podporované ve výuce v jednotlivých třídách (jazykových skupinách) a jak je používají studenti.

Třída	Podpora učiteli	Používání studenty
4. A	57.37 %	60.62 %

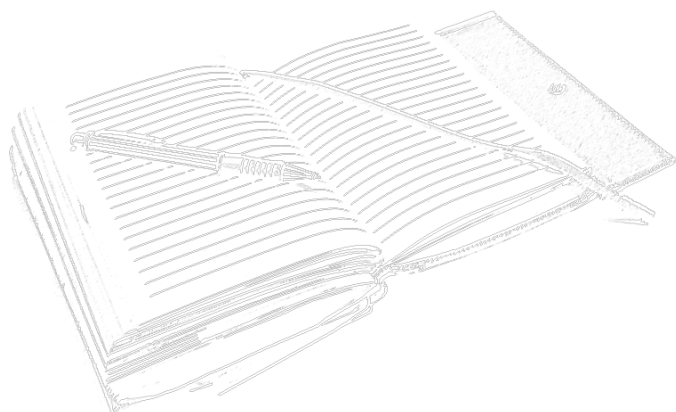

2. Srovnání podpory a používání strategií podle řečových dovedností

Podívejte se, jak jsou strategie u jednotlivých dovedností podporovány ve výuce a jak je používají studenti.

Třída	Poslech	Slovní zásoba	Mluvení	Čtení	Psaní	Překlad
4. A	60.98 / 57.93	50.00 / 53.75	46.97 / 49.24	28.57 / 73.21	47.92 / 63.54	75.00 / 83.33

Pozn.: výsledek je zapsán ve formátu podpora učitelů / používání studentů a udán v procentech

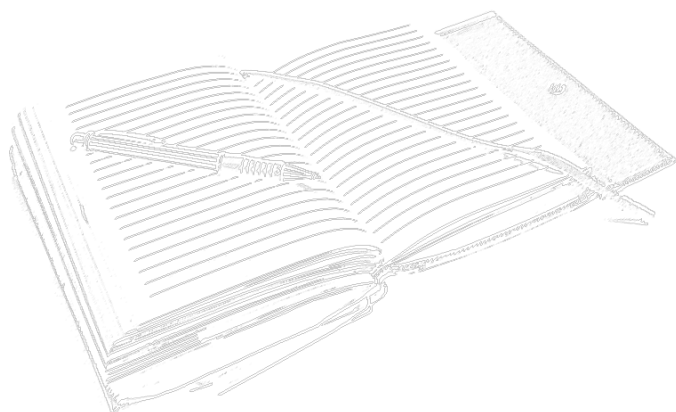
2.1. Oblasti používání strategií

Podívejte se, jak jsou strategie v jednotlivých oblastech podporovány ve výuce a jak je používají studenti.

Strategie procvičování

Třída	S. procvičování	S. produkce	S. porozumění	Kompenzační s.
4. A	45.00 / 57.50	58.93 / 64.29	60.00 / 68.33	50.00 / 53.13

Pozn.: výsledek je zapsán ve formátu podpora učitelů / používání studentů a udán v procentech

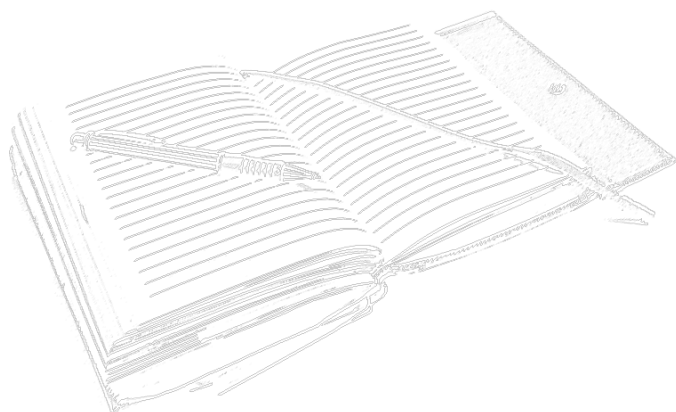

3. Podpora strategií podle jejich funkce v procesu učení

Podívejte se, jak jsou strategie v jednotlivých kategoriích strategií podporovány ve výuce a jak je používají studenti.

Třída	Paměťové s.	Kognitivní s.	Kompenzační s.	Metakognitivní s.
4. A	54.17 / 47.92	57.46 / 61.19	43.33 / 56.67	43.10 / 60.34

Pozn.: výsledek je zapsán ve formátu podpora učitelů / používání studentů a udán v procentech

4. Které strategie můžete na škole ve výuce cizího jazyka ještě podporovat?

Přehled ukazuje souhrnné výsledky za celou školu. Zobrazují se strategie, které více než 80 % učitelů ve výuce nepodporuje a zároveň je více než 80 % studentů nepoužívá.

1. POSLECH

a, Strategie, které zvyšují vystavení studentů cizímu jazyku

Můžete studentům radit, aby:

- Sledovali televizi v cizím jazyce.
- Sledovali zprávy v cizím jazyce.
- Chodili na doučování.
- Chodili po škole do skupiny lidí, kteří se daným jazykem zabývají a mezi sebou v něm hovoří.
- Sledovali filmy v cizím jazyce bez titulků.
- Sledovali filmy v cizím jazyce s cizojazyčnými titulky.
- Sledovali filmy v cizím jazyce s českými titulky.
- Poslouchali rozhovory lidí, třeba v obchodě, když mluví cizím jazykem.
- Poslouchali cizojazyčné rozhovory okolo a snažili se jim porozumět.
- V hodinách cizího jazyka můžete mluvit na studenty pouze v cizím jazyce.
- V hodinách cizího jazyka můžete podporovat studenty, aby hovořili s rodilým mluvčím, který se občas účastní/účastnil vyučování.

b, Strategie pro učení se výslovnosti hlásek

Můžete studentům radit, aby:

Zde již všechny strategie používáte.

c, Strategie přípravy na poslech konverzace v cizím jazyce

Můžete studentům radit, aby:

Zde již všechny strategie používáte.

d, Strategie poslechu konverzace v cizím jazyce

Můžete studentům radit, aby:

- Poslouchali, kam klade rodilý mluvčí důraz, aby poznali, co je podle mluvčího důležité.
- Všimli si, kdy vkládají mluvčí pauzy a jak jsou dlouhé.
- Věnovali pozornost intonaci („melodii“) řeči rodilých mluvčích.
- Věnovali při poslechu některým částem rozhovoru pozornost, jiné ignorovali.
- Snažili se rozumět tomu, co slyší, aniž by překládali slovo od slova.

2. SLOVNÍ ZÁSoba

a, Strategie používané při neporozumění slyšenému

Můžete studentům radit, aby:

- Odhadovali téma na základě toho, co už bylo řečeno.
- Vycházeli ze svých všeobecných znalostí s cílem pochopit hlavní myšlenku.
- Sledovali gesta nebo mimiku mluvčího s cílem pochopit význam řečeného.

3. MLUVENÍ

a, Strategie osvojování slovní zásoby

Můžete studentům radit, aby:

- Rozdělovali si slova na známé části.
- Rozdělovali si slovíčka podle slovních druhů (např. podstatná jména, slovesa,...).
- Spojovali si výslovnost nového slova s výslovností známého slova.
- Vytvářeli si rýmy pro snazší zapamatování si nového slova.
- Představovali si nová slova v hlavě.
- Přiřazovali si nová slovíčka ke slovům, která s nimi souvisí.
- Učili se dějová slovesa pomocí provedení nebo naznačení činnosti.
- Používali kartičky, na které by si psali nová slova.
- V hodinách cizího jazyka můžete učit studenty různé strategie, jak si osvojovat slovíčka.
- Ve výuce jazyka můžete procvičovat různé postupy, jak se učit slovíčka.

b, Strategie opakování slovní zásoby

Zde již všechny strategie používáte.

c, Strategie pro vybavování slovní zásoby

Můžete studentům radit, aby:

- V mysli si vybavili, jak se slovo píše.

4. ČTENÍ

a, Strategie používání nové slovní zásoby

Můžete studentům radit, aby:

- Se snažili používat nová slovíčka různými způsoby.
- Procvičovali si používání známých slovíček různými způsoby.
- Snažili se používat ustálená slovní spojení.

b, Strategie procvičování mluvení

Můžete studentům radit, aby:

- Si říkali pro sebe nové výrazy, aby si je procvičili.
- Procvičovali si novou gramatiku v různých situacích.
- Přemýšleli o tom, jak by něco vyjádřil roditel mluvčí a snažili se to říct stejně.
- V hodině cizího jazyka můžete hovořit pouze v cizím jazyce.

- V hodinách cizího jazyka mohou studenti vyslovovat problematické hlásky po Vás.
- V hodinách cizího jazyka můžete mluvit v cizím jazyce.
- V hodinách cizího jazyka mohou studenti konverzovat se spolužáky v cizím jazyce.
- V hodinách cizího jazyka mohou s Vámi mluvit v cizím jazyce.
- Můžete studentům doporučovat, aby se po škole se scházeli s rodilým mluvčím, se kterým by konverzovali v cizím jazyce.

c, Strategie pro zapojení se do rozhovoru

Můžete studentům radit, aby:

- Pravidelně vyhledávali příležitosti k hovoru s rodilými mluvčími.
- Začínali konverzaci v cizím jazyce, když potkají na ulici turistu.
- Začínali konverzaci v cizím jazyce, když jsou v zahraničí na dovolené.
- Směřovali konverzaci ke známým tématům.
- Snažili se s rodilým mluvčím hovořit v cizím jazyce o známých tématech.

5. PSANÍ

a, Strategie používané v situacích, kdy student neví, jak něco říct

Můžete studentům radit, aby:

Zde již všechny strategie používáte.

b, Strategie rozvoje čtenářských dovedností

Můžete studentům radit, aby:

Zde již všechny strategie používáte.

c, Strategie používané v případě nepochopení čtenému

Můžete studentům radit, aby:

Zde již všechny strategie používáte.

6. PŘEKLAD

a, Strategie základního psaní

Můžete studentům radit, aby:

Zde již všechny strategie používáte.

b, Strategie psaní slohových prací

Můžete studentům radit, aby:

Zde již všechny strategie používáte.

d) JAKÉ DALŠÍ VÝSLEDKY MÁ ŠKOLA K DISPOZICI?

Zprávy pro jednotlivé studenty střední školy, které ukazují:

1. Kolik ze strategií každý student používá a nepoužívá,
2. používání strategií podle řečových dovedností,
3. srovnání výsledků studenta se spolužáky ze třídy,
4. srovnání výsledků studenta se studenty v ČR,
5. seznam strategií, které student může ještě používat u jednotlivých řečových dovedností.

Zprávy pro jednotlivé učitele, které ukazují:

1. Kolik ze strategií učitel podporuje nebo používá,
2. podporu strategií podle řečových dovedností, podporu strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií,
3. podporu strategií podle jejich funkce v procesu učení,
4. srovnání výsledků učitele s učiteli ze školy: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
5. srovnání výsledků učitele s učiteli v ČR: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
6. srovnání výsledků učitele se studenty třídy: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
7. srovnání výsledků učitele v jedné třídě s výsledky z dalších tříd, kde učí: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
8. srovnání výsledků dané třídy s výsledky studentů školy: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
9. srovnání výsledků dané třídy s výsledky studentů v ČR: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
10. seznam, které další strategie může učitel ve výuce ještě podporovat.